

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ

ເລກທີ 979/ຈຂ.ຊຍ
ລົງວັນທີ 18/09/2017

ຂໍ້ຕົກລົງ

ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງ, ນໍາໃຊ້ ແລະ ການອານຸລັກຊ້າງບ້ານ

- ອີງຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ (ສະບັບປັບປຸງ) ສະບັບເລກທີ 68 /ສພຊ, ລົງວັນທີ 14 ທັນວາ 2015 ພາກທີ III, ໝວດທີ IV ມາດຕາ 20 ວ່າດ້ວຍ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງ ນະຄອນຫຼວງ.
- ອີງຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການສ້າງນິຕິກຳ ສະບັບເລກທີ 19 /ສພຊ, ລົງວັນທີ 12 ກໍລະກົດ 2012 ພາກ ທີ IV, ໝວດທີ V, ມາດຕາ 77.
- ອີງຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການສັດຕະວະແພດ (ສະບັບປັບປຸງ) ສະບັບເລກທີ 08 / ສພຊ, ລົງວັນທີ 11 ພະຈິກ 2016.
- ອີງຕາມ ດໍາລັດວ່າດ້ວຍ ສະມາຄົມ ສະບັບເລກທີ 115 /ນຍ, ລົງວັນທີ 29 ເມສາ 2009.

ເຈົ້າແຂວງໄຊຍະບູລີ ຕົກລົງ

ໝວດທີ 1

ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ :

ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ໄດ້ກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການ ອານຸລັກນໍາໃຊ້ຊ້າງ, ການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມ, ຄະນະກຳມະການກວດກາຄຸ້ມຄອງ, ການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນ ແລະ ຂໍ້ ຫ້າມ ເພື່ອແນໃສ່ປົກປັກຮັກສາຊ້າງໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມງານມະຫາກຳບຸນຊ້າງຕະຫຼອດໄປ.

ມາດຕາ 2 ການອະທິບາຍຄຳສັບ :

ຄຳສັບທີ່ໃຊ້ໃນຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ມີຄວາມໝາຍດັ່ງນີ້ :

1. ຊ້າງບ້ານ ໝາຍເຖິງ: ຊ້າງທີ່ຄົນນໍາມາລ້ຽງແຕ່ດົນນານ ແລະ ມີການເກີດແມ່ແພ່ລູກມາເຖິງປັດຈຸບັນ, ໄດ້ ຮັບການມອບສິດໃຫ້ຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງການລ້ຽງສັດ.
2. ປຶ້ມປະຈຳຕົວຊ້າງ ໝາຍເຖິງ: ບັດປະຈຳຕົວຊ້າງ.
3. ການຂຶ້ນທະບຽນຊ້າງ ໝາຍເຖິງ: ການບັນທຶກຈຳນວນຊ້າງ ທີ່ມີທັງໝົດ.

4. ການຝັງໄມໂຄຊິບ ໝາຍເຖິງ: ການຝັງເລກລະຫັດໃສ່ໃນຕົວຊ້າງເພື່ອໃຫ້ສະດວກໃນການກວດກາຄືນ.
5. ໂຄງກະດູກຊ້າງ ໝາຍເຖິງ: ກະດູກຂອງຊ້າງທັງໝົດໂຕ ໃນເມື່ອຊ້າງໄດ້ເສຍຊີວິດ.
6. ການໂອນກຳມະສິດຊ້າງ ໝາຍເຖິງ: ການປ່ຽນເຈົ້າກຳມະສິດ.
7. ການກວດກາຊ້າງ ໝາຍເຖິງ: ການຊອກໃຫ້ເຫັນ, ໃຫ້ຮູ້ບັນຫາຂອງຊ້າງ.
8. ການອານຸລັກ ໝາຍເຖິງ: ການປົກປັກຮັກສາຊ້າງໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.
9. ສູນຂະຫຍາຍພັນຊ້າງ ໝາຍເຖິງ: ສະຖານທີ່ປະສົມພັນຊ້າງ.
10. ສວນສັດ ໝາຍເຖິງ: ສະຖານທີ່ລ້ຽງສັດຫຼາຍປະເພດມາໂຮມເຂົ້າກັນ.
11. ໂຮງລະຄອນສັດ ໝາຍເຖິງ: ສະຖານທີ່ສະແດງຂອງສັດ.
12. ງານມະຫາກຳບຸນຊ້າງ ໝາຍເຖິງ: ງານບຸນໃຫຍ່ປະຈຳປີຂອງແຂວງໄຊຍະບູລີ ເຊິ່ງຈະໄດ້ນຳເອົາຊ້າງຈຳນວນຫຼາຍມາສະແດງກິດຈະກຳຕ່າງໆຮ່ວມກັນ.

ມາດຕາ 3 ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ຂີ້ຕົກລົງ

ຂີ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ນຳໃຊ້ສະເພາະບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ, ການຈັດຕັ້ງ, ນັກທຸລະກິດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດສະມາຄົມຊ້າງ, ເຈົ້າຂອງຊ້າງ ທີ່ມີການເຄື່ອນໄຫວພົວພັນກັບຊ້າງ ຂອງແຂວງໄຊຍະບູລີຄຸ້ມຄອງ.

ໝວດທີ 2

ການຄຸ້ມຄອງຊ້າງ

ມາດຕາ 4 .ການຄຸ້ມຄອງ

ແມ່ນການຂຶ້ນທະບຽນຊ້າງບ້ານທັງໝົດທີ່ມີຢູ່ພາຍໃນແຂວງໄຊຍະບູລີ, ການອອກປື້ມປະຈຳຕົວຊ້າງ, ການຝັງໄມໂຄຊິບໃສ່ໂຕຊ້າງ, ການຮັກສາສຸຂະພາບຊ້າງ, ການຄຸ້ມຄອງການເຄື່ອນຍ້າຍຊ້າງ, ການຍິ່ງຍືນ ການເກີດ, ການຕາຍຂອງຊ້າງ.

ມາດຕາ 5 . ການຂຶ້ນທະບຽນຊ້າງ

ແມ່ນການບັນທຶກຂໍ້ມູນຊ້າງແຕ່ລະໂຕຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການຂຶ້ນທະບຽນ ໂດຍມີການປະສານສົມທົບກັບອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 6 . ການອອກປື້ມປະຈຳຕົວຊ້າງ

ເມື່ອຊ້າງມີ ອາຍຸຄົບ 3 ປີ ເຈົ້າຂອງຊ້າງຕ້ອງໄດ້ສະເໜີອອກປື້ມປະຈຳໂຕຊ້າງ ໂດຍສະເໜີຜ່ານອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ສະເໜີຫາກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ອອກປື້ມປະຈຳຕົວຊ້າງ ຕາມລະບຽບຫຼັກການ.

ໃນກໍລະນີໄດ້ນຳຊ້າງໄປເຄື່ອນໄຫວຢູ່ຕ່າງເມືອງ ຫຼື ຕ່າງແຂວງ ບໍ່ມີຄວາມສາມາດນຳເອົາຊ້າງມາອອກປື້ມປະຈຳໂຕຊ້າງໄດ້ ເຈົ້າຂອງຊ້າງຕ້ອງນຳເອົາ ພະນັກງານ ວິຊາການ ໄປກວດກາຊ້າງໂຕຈິງ ແລະ ມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງຊ້າງເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ການໃຊ້ຈ່າຍຕາມລະບຽບກະຊວງການເງິນວາງອອກ.

ມາດຕາ 7 . ການຮັກສາສຸຂະພາບຊ້າງ

ເຈົ້າຂອງຊ້າງຕ້ອງເປັນເຈົ້າການໃນການຕິດຕາມສຸຂະພາບຊ້າງຂອງຕົນໃຫ້ດີ, ເມື່ອເຫັນວ່າຊ້າງມີອາການຜິດປົກກະຕິໃຫ້ຮີບຮ້ອນລາຍງານສັດຕະວະແພດບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ຮັບຊາບໂດຍດ່ວນເພື່ອພ້ອມກັນແກ້ໄຂໃຫ້ທັນເວລາ, ໃນກໍລະນີມີພະນັກງານວິຊາການລົງມາກວດກາສຸຂະພາບຊ້າງ, ຝັງໄມໂຄຊຊິບໃຫ້ຊ້າງ, ການໃຫ້ຄໍາແນະນໍາກ່ຽວກັບການຮັກສາສຸຂະພາບຊ້າງ, ການປະສົມພັນຊ້າງ ຫຼື ຄໍາແນະນໍາອື່ນໆທາງດ້ານວິຊາການເຈົ້າຂອງຊ້າງຕ້ອງເປັນເຈົ້າການເຂົ້າຮ່ວມນໍາທຸກໆຄັ້ງ.

ມາດຕາ 8. ຍິ້ງຢືນການເກີດ ແລະ ການຕາຍຂອງຊ້າງ

1. ການຍິ້ງຢືນການເກີດ:

ເມື່ອຊ້າງເກີດມາໃໝ່ ເຈົ້າຂອງຊ້າງຕ້ອງໄດ້ລາຍງານໃຫ້ສັດຕະວະແພດບ້ານ, ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານໄປກວດກາຕົວຈິງ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ ນາຍບ້ານອອກໃບຍິ້ງຢືນການເກີດຂອງຊ້າງພາຍໃນກໍາ ນິດເວລາ 15 ວັນ, ຈາກນັ້ນ ເຈົ້າຂອງຊ້າງ ສະເໜີຫາຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ເພື່ອອອກໃບຍິ້ງຢືນກໍາມະສິດໃຫ້ພາຍໃນກໍານິດເວລາ 90 ວັນ.

ກໍລະນີຊ້າງຫາກໄດ້ໄປເຄື່ອນໄຫວຢູ່ຕ່າງເມືອງ ຫຼື ຕ່າງແຂວງ, ຖ້າຊ້າງເກີດລູກໃໝ່ແມ່ນໃຫ້ເຈົ້າຂອງຊ້າງລາຍງານໃຫ້ສັດຕະວະແພດບ້ານ, ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນທີ່ຊ້າງໄດ້ໄປເຄື່ອນໄຫວຢູ່ ເປັນຜູ້ຍິ້ງຢືນການເກີດຂອງຊ້າງພາຍໃນກໍານິດເວລາ 15 ວັນ, ຈາກນັ້ນໃຫ້ເຈົ້າຂອງຊ້າງຮີບຮ້ອນ ລາຍງານໃຫ້ນາຍບ້ານຂອງທີ່ຕົນຢູ່ ພາຍໃນກໍານິດເວລາ 30 ວັນ ແລະ ສະເໜີຫາ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ທີ່ຕົນຢູ່ ອອກໃບຍິ້ງຢືນກໍາມະສິດໃຫ້ພາຍໃນ ເວລາ 30 ວັນ.

2. ການຍິ້ງຢືນການຕາຍຂອງຊ້າງ

ກໍລະນີຊ້າງຕາຍ ເຈົ້າຂອງຊ້າງຕ້ອງໄດ້ຮີບຮ້ອນແຈ້ງໃຫ້ຄະນະກໍາມະການຄຸ້ມຄອງຊ້າງຂັ້ນບ້ານ, ຂັ້ນເມືອງ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ພາຍໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອໄປກວດກາເຖິງສາຍເຫດ ການຕາຍຂອງຊ້າງ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ລາຍງານໃຫ້ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ພາຍໃນ 3 ວັນ, ນາຍບ້ານ ເປັນຜູ້ອອກໃບຍິ້ງຢືນ ການຕາຍຂອງຊ້າງ ພາຍໃນກໍານິດເວລາ 3 ວັນ.

ກໍລະນີຊ້າງຫາກໄດ້ໄປເຄື່ອນໄຫວຢູ່ຕ່າງເມືອງ ຫຼື ຕ່າງແຂວງ ເຈົ້າຂອງຊ້າງ ຕ້ອງໄດ້ລາຍງານໃຫ້ສັດຕະວະແພດບ້ານ, ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ບ່ອນທີ່ຊ້າງໄດ້ໄປເຄື່ອນໄຫວຢູ່ພາຍໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອໄປກວດກາການຕາຍຂອງຊ້າງຕົວຈິງ ແລະ ເຈົ້າຂອງຊ້າງເປັນຜູ້ສະເໜີໃຫ້ທ່ານນາຍບ້ານ ເປັນຜູ້ອອກໃບຍິ້ງຢືນການຕາຍຂອງຊ້າງ ໂດຍການຮັບຮູ້ ຈາກຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ບ່ອນທີ່ຊ້າງໄດ້ໄປເຄື່ອນໄຫວຢູ່ ພາຍໃນກໍານິດເວລາ 3 ວັນ ພ້ອມທັງລາຍງານໃຫ້ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ທີ່ຕົນຢູ່ ພາຍໃນເວລາ 3 ວັນ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ລາຍງານໃຫ້ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ພາຍໃນ 24 ຊົ່ວໂມງຫຼັງຈາກໄດ້ຮັບລາຍງານ.

- ຕົ້ນຕໍແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຕາມດໍາລັດ ຂອງລັດຖະບານ ສະບັບເລກທີ 230 /ລບ, ລົງວັນທີ 04 ມິຖຸນາ 2012 ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງການເຄື່ອນຍ້າຍສັດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າກ່ຽວກັບສັດ ແຕ່ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງ ການເຄື່ອນຍ້າຍໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

ມາດຕາ 9. ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງເຄື່ອນຍ້າຍຊ້າງທົ່ວໄປ

ກ. ການເຄື່ອນຍ້າຍຊ້າງ ພາຍໃນແຂວງ (ຈາກເມືອງໜຶ່ງໄປຫາອີກເມືອງໜຶ່ງ).

- ເຈົ້າຂອງຊ້າງເຮັດໃບສະເໜີເພື່ອຂໍເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ແຈ້ງຈຸດປະສົງຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຊ້າງ ຫາ ຫົວໜ້າພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ໂດຍເຊັນຜ່ານ, ນາຍບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ທ່ານເຈົ້າເມືອງ.

ຂ. ການເຄື່ອນຍ້າຍຊ້າງອອກໄປຕ່າງແຂວງ

- ເຈົ້າຂອງຊ້າງເຮັດໃບສະເໜີເພື່ອຂໍເຄື່ອນຍ້າຍຊ້າງ ແລະ ແຈ້ງຈຸດປະສົງຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຊ້າງ ຫາ ທ່ານເຈົ້າແຂວງ, ໂດຍເຊັນຜ່ານນາຍບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກໍາແລະປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ທ່ານເຈົ້າເມືອງ.

ຄ. ການອອກໃບອານຸຍາດການເຄື່ອນຍ້າຍ

- ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ອອກໃບອະນຸຍາດເຄື່ອນຍ້າຍສະເພາະພາຍໃນເມືອງຂອງຕົນ.
- ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ອອກໃບອານຸຍາດເຄື່ອນຍ້າຍພາຍໃນແຂວງ ແລະ ອອກໃບອານຸຍາດເຄື່ອນຍ້າຍໄປຕ່າງແຂວງ ຕາມການຕົກລົງຂອງ ທ່ານເຈົ້າແຂວງ.

ງ. ກໍລະນີຊ້າງທີ່ຈະມາເຂົ້າຮ່ວມໃນງານມະຫາກໍາບຸນຊ້າງ ຫຼື ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳງານຕ່າງໆຕາມການຕົກລົງຂອງການຈັດຕັ້ງລັດ ທາງພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງຈະເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການປະກອບເອກະສານໃນການເຄື່ອນຍ້າຍຊ້າງທັງໝົດ.

ໝວດທີ 3

ການອານຸລັກ, ນໍາໃຊ້ ແລະ ການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນອານຸລັກຊ້າງ

ມາດຕາ 10. ຮູບແບບການອານຸລັກຊ້າງ

ແຂວງໄຊຍະບູລີ ເປີດກ້ວາງໃຫ້ນັກທຸລະກິດ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າມາລົງທຶນເພື່ອການອານຸລັກຊ້າງໃນຮູບແບບຕ່າງໆເຊັ່ນ: ສ້າງສູນຂະຫຍາຍພັນຊ້າງ, ສ້າງສວນສັດ, ສ້າງໂຮງລະຄອນສັດ, ການສ້າງສາລະຄະດີກ່ຽວກັບຊ້າງ, ຝຶກແອບຊ້າງເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການສະແດງ, ການແຂ່ງຂັນກິລາ, ບໍລິການຂີ່ຊ້າງຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວທໍາມະຊາດ, ການສ້າງມູນລະນິທິຊ້າງ, ກອງທຶນອານຸລັກຊ້າງບ້ານ, ໂຮງໝໍປິ່ນປົວຊ້າງ.

ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມເປີດກ້ວາງ ໃຫ້ບັນດານັກທຸລະກິດຕ່າງໆ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມງານມະຫາກໍາບຸນຊ້າງທີ່ແຂວງໄຊຍະບູລີ ໄດ້ຈັດໃນກາງເດືອນກຸມພາຂອງແຕ່ລະປີ.

ມາດຕາ 11 ການຍິ່ງຢືນ ແລະ ການໂອນກໍາມະສິດຊ້າງ

ກ. ການຍິ່ງຢືນກໍາມະສິດ

- ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເປັນຜູ້ອອກກຳມະສິດໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຂອງຊ້າງ ໂດຍອີງໃສ່ໃບຢັ້ງຢືນການເກີດຂອງຊ້າງທີ່ອອກໃຫ້ໂດຍທ່ານນາຍບ້ານ.
- ກໍລະນີຊ້າງມາຈາກບ່ອນອື່ນໂດຍບໍ່ສາມາດອອກໃບຢັ້ງຢືນການເກີດໃຫ້ໄດ້ ຕ້ອງມີໃບຢັ້ງຢືນແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງຊ້າງເຊັ່ນ: ໃບຢັ້ງຢືນຊີ້-ຂາຍ, ໃບເສຍພັນທະອາກອນ, ເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຄື່ອນຍ້າຍ.
- ໃນກໍລະນີຊ້າງໂຕດຽວມີຫຼາຍເຈົ້າຂອງ, ມີຫຼາຍຮຸ້ນກໍໃຫ້ລະບຸຊື່ທັງໝົດໃຫ້ຈະແຈ້ງເພື່ອຢັ້ງຢືນກຳມະສິດຮ່ວມກັນ ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນກຳມະສິດນີ້ຕ້ອງໄດ້ຜ່ານ ການຈົດທະບຽນສານຕາມລະບຽບການ ຈຶ່ງຖືວ່າເປັນເຈົ້າຂອງກຳມະສິດທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ຂ. ການໂອນກຳມະສິດຕ້ອງປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

☞ ການໂອນກຳມະສິດຢູ່ພາຍໃນເມືອງ:

- ຜູ້ຮັບກຳມະສິດ : ສະເໝີຫາ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ໂດຍຜ່ານ ນາຍບ້ານທີ່ຕິນຢູ່ ເພື່ອຂໍຮັບກຳມະສິດ.
- ຜູ້ໂອນກຳມະສິດ : ເຮັດໃບສະເໝີຫາ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ໂດຍເຊັນຜ່ານນາຍບ້ານ ທີ່ຕິນຢູ່.
- ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເປັນຜູ້ອອກໃບໂອນກຳມະສິດ ພ້ອມທັງເຮັດໃບນຳສົ່ງໃຫ້ ນາຍບ້ານບ່ອນທີ່ຊ້າງໄປຢູ່ ເພື່ອເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງຕໍ່ໄປ.

☞ ການໂອນກຳມະສິດຊ້າງລະຫວ່າງ ເມືອງຕໍ່ເມືອງພາຍໃນແຂວງ ປະຕິບັດດີ:

- ຜູ້ຮັບກຳມະສິດ : ສະເໝີຫາ ທ່ານເຈົ້າເມືອງທີ່ໂອນກຳມະສິດ ໂດຍເຊັນຜ່ານນາຍບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຍັງຢືນຈາກ ທ່ານ ເຈົ້າເມືອງ ທີ່ຕິນຢູ່.
- ຜູ້ໂອນກຳມະສິດ : ສະເໝີຂໍໂອນກຳມະສິດ ຫາທ່ານເຈົ້າເມືອງ ໂດຍເຊັນຜ່ານນາຍບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ທ່ານເຈົ້າເມືອງເປັນຜູ້ອອກຂໍ້ຕົກລົງໃນການໂອນກຳມະສິດ.
- ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເປັນຜູ້ອອກໃບໂອນກຳມະສິດ ຕາມຂໍ້ຕົກລົງຂອງທ່ານ ເຈົ້າເມືອງ.
- ເມື່ອສຳເລັດການໂອນກຳມະສິດ ສະເໝີຫາ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ອອກໃບອານຸຍາດເຄື່ອນຍ້າຍ ພ້ອມທັງເຮັດໃບນຳສົ່ງໃຫ້ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ບ່ອນທີ່ຊ້າງຈະໄປຢູ່ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ.

☞ ການໂອນກຳມະສິດໄປຕ່າງແຂວງ:

- ຜູ້ຮັບກຳມະສິດ : ສະເໝີຫາ ທ່ານເຈົ້າແຂວງໄຊຍະບູລີ ໂດຍເຊັນຜ່ານ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ຍັງຢືນຈາກ ທ່ານເຈົ້າແຂວງທີ່ຕິນຢູ່.
- ຜູ້ໂອນກຳມະສິດ : ສະເໝີຫາ ທ່ານ ເຈົ້າແຂວງເພື່ອຂໍໂອນກຳມະສິດໂດຍເຊັນຜ່ານນາຍບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ທ່ານເຈົ້າເມືອງ.
- ທ່ານ ເຈົ້າແຂວງໄຊຍະບູລີ ເປັນຜູ້ພິຈາລະນາ ໃນການອອກຂໍ້ຕົກລົງໃນການໂອນກຳມະສິດ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເປັນຜູ້ອອກໃບໂອນກຳມະສິດຕາມຂໍ້ຕົກລົງຂອງ ທ່ານ ເຈົ້າແຂວງ.
- ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ອອກໃບອານຸຍາດເຄື່ອນຍ້າຍ ພ້ອມທັງເຮັດໃບນຳສົ່ງໃຫ້ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ບ່ອນທີ່ຊ້າງໄປຢູ່ຄຸ້ມຄອງຕໍ່ໄປ.

- ໑. ສໍາລັບການໂອນກໍາມະສິດ ຕ້ອງໄດ້ມີການເສຍຄ່າທໍານຽມ, ຄ່າບໍລິການ ແລະ ເສຍອາກອນຕາມລະບຽບການ ແລະ ເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໂອນກໍາມະສິດ ຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການຈົດທະບຽນສານຈຶ່ງຖືວ່າມີສິດຄອບຄອງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 12. ນໍາໃຊ້ຊ້າງເຂົ້າໃນການ ເຄື່ອນໄຫວກົດຈະກໍາຕ່າງໆ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ

ແຂວງໄຊຍະບູລີ ອານຸຍາດໃຫ້ນັກທຸລະກິດ, ບັນດາບໍລິສັດນັບທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຊົ່າຊ້າງໄປເຂົ້າຮ່ວມດໍາເນີນກິດຈະກໍາດ້ານຕ່າງໆທີ່ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບກົດໝາຍ ພາຍໃນຂອບເຂດຂອງສປປລາວໄດ້, ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ເຮັດສັນຍາເຊົ່າຊ້າງ ນໍາແຂວງໄຊຍະບູລີ ໂດຍມອບໃຫ້ ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ປະສານສົມທົບກັບ ຄະນະກໍາມະການຄຸ້ມຄອງຊ້າງຂັ້ນແຂວງ ເປັນຜູ້ເຮັດສັນຍາຮ່ວມກັບຜູ້ເຊົ່າອາຍຸຂອງສັນຍາບໍ່ໃຫ້ເກີນ 01 ປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ສັນຍາໄດ້ຕາມເງື່ອນໄຂ, ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດຈາກທ່ານເຈົ້າແຂວງ.

ມາດຕາ 13. ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂັ້ນຕອນການເຊົ່າຊ້າງ

ກ. ເງື່ອນໄຂຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ

1. ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກສະມາຄົມຊ້າງ.
2. ຕ້ອງປະກອບສ່ວນເສຍພັນທະອາກອນຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ລັດຕາມລະບຽບການ.
3. ຊ້າງຕ້ອງມີປັ້ມປະຈໍາຕົວຕາມລະບຽບການ ແລະ ຝັງໄມໂຄຼຊິບຕາມຫຼັກວິຊາການ.

ຂ. ເງື່ອນໄຂຜູ້ຂໍເຊົ່າ

1. ຜູ້ເຊົ່າຊ້າງຕ້ອງແມ່ນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອານຸຍາດໃຫ້ດໍາເນີນທຸລະກິດ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ມີຫ້ອງການເຮັດວຽກຂອງຕົນທີ່ແນ່ນອນ.
2. ມີບົດວິພາກເສດຖະກິດ ທີ່ໄດ້ຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການຈາກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
3. ມີສະຖານທີ່ບ່ອນລ້ຽງຊ້າງ, ມີອາຫານຊ້າງພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ.
4. ສະຖານທີ່ບ່ອນເຄື່ອນໄຫວຂອງຊ້າງຕ້ອງມີຄວາມປອດໄພຕໍ່ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຊ້າງ.
5. ວາງເງິນຄໍ້າປະກັນ ແລະ ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າຊ້າງ ຕາມສັນຍາຢ່າງຄົບຖ້ວນ.
6. ກໍານົດຄ່າແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການ ຕໍ່ຜູ້ລ້ຽງຊ້າງຢ່າງລະອຽດ.
7. ມີປະຫວັດຈະແຈ້ງ, ບໍ່ຖືກສານຕັດສິນເປັນຜູ້ລົ້ມລະລາຍມາກ່ອນ.
8. ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຮັກສາສຸຂະພາບຊ້າງ.
9. ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ຄະນະກໍາມະການທີ່ລົງກວດກາຊ້າງຕາມລະບຽບການທີ່ກະຊວງການເງິນ ວາງອອກແຕ່ລະໄລຍະ.
10. ຈົງໃຈປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນງານມະຫາກໍາບຸນຊ້າງ ເປັນຕົ້ນ: ແມ່ນການນໍາຊ້າງເຂົ້າຮ່ວມງານຕາມການຕົກລົງຂອງຂັ້ນເທິງ ແລະ ປະກອບສ່ວນງົບປະມານຕາມຄວາມເມາະສົມ.

ຄ. ຂັ້ນຕອນການຂໍເຊົ່າຊ້າງ :

1. ຜູ້ເຊົ່າ ເຮັດໜັງສືສະເໜີຫາ ທ່ານ ເຈົ້າແຂວງ.

2. ເຈົ້າຂອງຊ້າງເຮັດໜັງສະເໜີຫາ ທ່ານ ເຈົ້າແຂວງ ເພື່ອຂໍເອົາຊ້າງໃຫ້ບໍລິສັດ ຫຼື ບຸກຄົນເຊົ່າ ໂດຍເຊັນຜ່ານນາຍບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ເຫັນດີບັງຍົນຈາກ ທ່ານ ເຈົ້າເມືອງ.
3. ທ່ານເຈົ້າແຂວງ ເປັນຜູ້ພິຈາລະນາ ແລະ ອອກຂໍ້ຕົກລົງໃນການອານຸມັດໃຫ້ເຊົ່າຊ້າງ.

ມາດຕາ 14. ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງກອງທຶນ, ອົງການຮັບຜິດຊອບ ແລະ ການນໍາໃຊ້ກອງທຶນອານຸລັກຊ້າງ

1. ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງກອງທຶນ
  - ໄດ້ຈາກການປະກອບສ່ວນຂອງພາກລັດ, ເອກະຊົນ, ຈາກບັນດາໂຄງການ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ.
  - ໄດ້ມາຈາກການດໍາເນີນກິດຈະການຂອງຊ້າງ.
  - ໄດ້ມາຈາກການປະກອບສ່ວນຂອງບັນດາ ບໍລິສັດ ທີ່ເຊົ່າຊ້າງ.
  - ໄດ້ມາຈາກການປະກອບສ່ວນຂອງບັນດາ ພໍ່-ແມ່ ປະຊາຊົນ.
  - ໄດ້ມາຈາກການປະກອບສ່ວນຂອງນັກທ່ອງທ່ຽວ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
  - ໄດ້ມາຈາກການປະກອບຂອງສະມາຄົມຊ້າງ ແລະ ເຈົ້າຂອງຊ້າງ.

2. ອົງການຮັບຜິດຊອບກອງທຶນ

ແມ່ນຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາຊ້າງຂັ້ນແຂວງ ໂດຍແມ່ນ ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ພະແນກການເງິນແຂວງ ເປັນໃຈກາງ.

☞ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບກອງທຶນແມ່ນບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງຈາກທ່ານເຈົ້າແຂວງ.

3. ການນໍາໃຊ້ກອງທຶນ

ຕົ້ນຕໍແມ່ນໃຫ້ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຝຶກແອບຊ້າງ, ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອານຸລັກຊ້າງໃນທຸກຮູບແບບ, ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດງານມະຫາກໍາບຸນຊ້າງແລະນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານທີ່ຈໍາເປັນກ່ຽວກັບການລົງກວດ ກາຊ້າງ

- ສໍາລັບການນໍາໃຊ້ກອງທຶນແມ່ນ ທ່ານ ເຈົ້າແຂວງເປັນຜູ້ອານຸມັດ.

ມາດຕາ 15. ສິດ ແລະ ພາລະບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ຮັບຜິດຊອບກອງທຶນອານຸລັກຊ້າງ

- ຄຸ້ມຄອງກອງທຶນໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.
- ຄົ້ນຄົ້ວຄໍາສະເໜີໃນການຂໍນໍາໃຊ້ກອງທຶນ ແລະ ເປັນຜູ້ປະກອບເອະສານເພື່ອຂໍອານຸມັດຈາກທ່ານເຈົ້າແຂວງ.
- ເບີກຈ່າຍເງິນກອງທຶນຕາມການອານຸມັດຂອງທ່ານເຈົ້າແຂວງ.
- ມີຄໍາຄິດຄໍາເຫັນຕໍ່ຂັ້ນເທິງກ່ຽວກັບວຽກກອງທຶນ ແລະ ສາມາດກວດສອບໄດ້.

ມາດຕາ 16. ຂອບເຂດການນໍາໃຊ້ຊ້າງ

ຕົ້ນຕໍ ແມ່ນນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການອານຸລັກໃນຮູບແບບຕ່າງໆ, ໃນການຈັດງານມະຫາກໍາບຸນຊ້າງ, ການທ່ອງທ່ຽວ, ການສະແດງກິດຈະກຳຂອງຊ້າງ, ການບໍລິການຂີ່ຊ້າງ, ການແຂ່ງຂັນກິລາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ໃນຮູບແບບອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ຂັດກັບຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້.

ການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມ, ສິດ, ໜ້າທີ່,
ພັນທະຂອງສະມາຄົມ, ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາຊ້າງ

ມາດຕາ 17. ການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມ, ສິດ, ໜ້າທີ່ ແລະ ພັນທະຂອງສະມາຄົມຊ້າງ

ກ. ການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມ

ການຈັດຕັ້ງສະມາຄົມ: ແມ່ນການເຕົ້າໂຮມເຈົ້າຂອງຊ້າງທັງໝົດເຂົ້າເປັນສະມາຊິກສະມາຄົມຊ້າງເພື່ອໃຫ້ສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ, ເມືອງໃດທີ່ມີຊ້າງໃຫ້ຈັດຕັ້ງ ສະມາຄົມຄຸ້ມຄອງຊ້າງບ້ານຂຶ້ນ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບດຳລັດຂອງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ສະບັບເລກທີ 115 /ນຍ, ລົງວັນທີ 09 ເມສາ 2009 ວ່າດ້ວຍການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມ, ເຈົ້າຂອງຊ້າງທຸກຄົນຕ້ອງມີຄວາມສະໝັກໃຈເຂົ້າເປັນ ສະມາຊິກສະມາຄົມຊ້າງ ຊ້າງໃດໃດບໍ່ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງສະມາຄົມ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເຄື່ອນໄຫວໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ແຮງງານຊ້າງທຸກຮູບແບບ, ການທ່ອງທ່ຽວ, ການກິລາ, ການສະແດງ ແລະ ອື່ນໆຢ່າງເດັດຂາດ.

ຂ. ສິດ, ໜ້າທີ່ ແລະ ພັນທະ ຂອງສະມາຄົມ

1. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງສະມາຄົມ

- ມີການເຄື່ອນໄຫວຕາມແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ, ລະບຽບກົດໝາຍຂອງລັດ ແລະ ກົດລະບຽບຂອງສະມາຄົມໄດ້ວາງອອກ.
- ເຕົ້າໂຮມຄວາມສາມັກຄີກັບບັນດາເຈົ້າຂອງຊ້າງດ້ວຍກັນໃຫ້ແໜ້ນແຟ້ນ, ສຶກສາອົບຮົມສະມາຊິກທີ່ມີການເຄື່ອນໄຫວບໍ່ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບກົດໝາຍກໍ່ຄືລະບຽບຂອງສະມາຄົມວາງອອກ.
- ປຸກລະດົມ, ຊຸກຍູ້ ແລະ ສ້າງທຸກເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຂອງຊ້າງທຸກຄົນໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ.
- ສ້າງກິດຈະກຳໃຫ້ຊ້າງໄດ້ມີການເຄື່ອນໄຫວເພື່ອສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຂອງຊ້າງ ແລະ ສະມາຄົມ.
- ຝຶກແອບຊ້າງເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການສະແດງນັບມື້ສູງຂຶ້ນ.
- ເປັນເສນາທິການ ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ລັດ ໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການເຄື່ອນໄຫວຂອງຊ້າງ.
- ສະເໜີຄຳຄິດຄຳເຫັນຕໍ່ຂັ້ນເທິງ.
- ສະເໜີນຳໃຊ້ເງິນກອງທຶນອານຸລັກຊ້າງຕາມຄວາມຈຳເປັນ.

2. ພັນທະຂອງສະມາຄົມ

- ເສຍພາສີ, ອາກອນ ແລະ ຄ່າທຳນຽມຕາມລະບຽບການ.
- ປະກອບສ່ວນເງິນເຂົ້າກອງທຶນອານຸລັກຊ້າງ.
- ເປັນເຈົ້າການໃນການນຳເອົາຊ້າງເຂົ້າຮ່ວມງານມະຫາກຳບຸນຊ້າງໃນແຕ່ລະປີ.
- ລະດົມເງິນເຂົ້າກອງທຶນອານຸລັກຊ້າງ.
- ປະກອບສ່ວນດ້ານອື່ນຕາມຄວາມເປັນຈິງ.

ມາດຕາ 18. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາຊ້າງ

ແມ່ນກວດກາການເຄື່ອນໄຫວຂອງຊ້າງຢ່າງຮອບດ້ານ: ການກວດກາປົກກະຕິ ໃຫ້ຖືເອົາເດືອນ 11 ຂອງແຕ່ລະປີ, ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ກ່ອນລ່ວງໜ້າ, ການກວດກາແບບສຸກເສີນ : ແມ່ນການກວດກາໃນກໍລະນີທີ່ເຈົ້າຂອງຊ້າງ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນໆທີ່ມີການເຄື່ອນໄຫວພົວພັນກັບຊ້າງ ທີ່ຜິດຕໍ່ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້.

☞ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາຊ້າງ ປະກອບມີ : ຄະນະກຳມະການຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ

1. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາຊ້າງ ຂັ້ນແຂວງ ປະກອບມີ:

- ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.
- ສະພາປະຊາຊົນແຂວງ.
- ພະແນກກວດກາລັດ.
- ແນວລາວສ້າງຊາດ.
- ອົງການຈັດຕັ້ງສະຫະພັນກຳມະບານແຂວງ.
  - ☞ ຈຸດປະສານງານຂອງຄະນະກຳມະການແມ່ນໃຫ້ຖືເອົາພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ.
  - ☞ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາຊ້າງຂັ້ນແຂວງ ແມ່ນ ທ່ານ ເຈົ້າແຂວງ ເປັນຜູ້ແຕ່ງຕັ້ງ.

❖ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແລະກວດກາຊ້າງຂັ້ນແຂວງ

- ຕິດຕາມກວດກາຊ້າງຢູ່ນຳບັນດາເມືອງ.
- ກວດກາຊ້າງທີ່ໄດ້ໄປເຄື່ອນໄຫວ ຢູ່ນຳບັນດາບໍລິສັດຕ່າງໆນັບທັງພາຍໃນ ແລະ ຢູ່ຕ່າງແຂວງ.
- ສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງລົງຕິດຕາມກວດກາຊ້າງທີ່ໄດ້ໄປເຄື່ອນໄຫວຢູ່ຕ່າງປະເທດຕາມການອານຸມັດຂອງລັດຖະບານ.
- ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງໃນການເຮັດສັນຍາເຊົ່າຊ້າງກັບບໍລິສັດ ຫຼື ຜູ້ເຊົ່າ.
- ຂໍ້ນຳໃຊ້ເງິນກອງທຶນອານຸລັກຊ້າງ.
- ປະຕິບັດສິດອື່ນໆຕາມການມອບໝາຍ.

2. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາຊ້າງ ຂັ້ນເມືອງ ປະກອບມີ :

- ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.
- ສະມາຊິກສະພາປະຊາຊົນແຂວງ (ປະຈຳເມືອງ).
- ຫ້ອງການກວດກາລັດ.
- ແນວລາວສ້າງຊາດ.
- ອົງການຈັດຕັ້ງສະຫະພັນກຳມະບານ.
- ນາຍບ້ານ ບ້ານທີ່ມີຊ້າງ.
  - ☞ ຈຸດປະສານງານຂອງຄະນະກຳມະການແມ່ນໃຫ້ຖືເອົາຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ.
  - ☞ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ຊ້າງຂັ້ນເມືອງ ແມ່ນ ທ່ານ ເຈົ້າເມືອງ ເປັນຜູ້ແຕ່ງຕັ້ງ.

❖ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາຊ້າງຂັ້ນເມືອງ

- ກຳນົດຂອບເຂດການລ້ຽງຊ້າງຢູ່ແຕ່ລະບ້ານພາຍໃນເມືອງຂອງຕົນຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ມີຜົນສະທ້ອນຕໍ່ກັບການປູກ, ການລ້ຽງ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ.

- ການກວດກາການເຄື່ອນໄຫວຊ້າງຢູ່ພາຍໃນເມືອງຂອງຕົນໃຫ້ເປັນປົກກະຕິ, ປະສານສົມທົບກັບຄະນະກຳມະການຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອຕິດຕາມ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຊ້າງຢ່າງຮອບດ້ານ.
- ຂໍ້ນຳໃຊ້ກອງທຶນອານຸລັກຊ້າງຕາມຄວາມຈຳເປັນ.
- ປະຕິບັດສິດອື່ນໆຕາມການມອບໝາຍ.

ໝວດທີ 5

ຂໍ້ຫ້າມ ແລະ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ມາດຕາ 19. ຂໍ້ຫ້າມ ສຳລັບເຈົ້າຂອງຊ້າງ, ຜູ້ເຊົ່າ

- ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ເຄື່ອນຍ້າຍ, ໄປເຄື່ອນໄຫວກົດຈະກຳຕ່າງໆໂອນກຳມະສິດ, ຂາຍ, ໃຫ້ເຊົ່າ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຕາມຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້.
- ຫ້າມນຳໃຊ້ແຮງງານຊ້າງເກີນຂອບເຂດ.
- ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ເຄື່ອນຍ້າຍຊາກສັດຕາຍ ຈະເປັນຊິ້ນສ່ວນ ຫຼື ເປັນໂຕ ກ່ອນໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ.
- ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ປ່ອຍຊ້າງຊະຊາຍ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ຜົນລະປຸກ, ສັດລ້ຽງ, ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດ ຂອງປະຊາຊົນ.
- ຫ້າມເມີນເສີຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຊ້າງ ເມື່ອຮອດກຳນົດເວລາຕ້ອງເອົາຊ້າງໄປກວດສຸຂະພາບ.

ມາດຕາ 20. ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ເມື່ອມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບຊ້າງ ແມ່ນໜ່ວຍໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂອງບ້ານເປັນຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ ຕາມລະບຽບການຂອງໜ່ວຍໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ, ກໍລະນີຫາກບໍ່ສາມາດໄກ່ແກ່ຍໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ປະສານສົມທົບກັບຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງຊ້າງຂັ້ນເມືອງ ເພື່ອພ້ອມກັນແກ້ໄຂ, ຖ້າຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງຊ້າງຂັ້ນເມືອງບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ສະເໜີຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຜູ້ແກ້ໄຂຕາມລະບຽບກວດໝາຍ.

ໝວດທີ 6

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ, ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 20. ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ, ການຈັດຕັ້ງ, ນັກທຸລະກິດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ສະມາຄົມຊ້າງ, ເຈົ້າຂອງຊ້າງ ທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນໃນການປະກອບສ່ວນໃນການຄຸ້ມຄອງຊ້າງໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງຈະໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍໍ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນໆ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 21. ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ, ການຈັດຕັ້ງ, ນັກທຸລະກິດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ສະມາຄົມຊ້າງ, ເຈົ້າຂອງຊ້າງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ຈະໄດ້ຖືກກ່າວເຕືອນ, ສຶກສາອົບຮົມ, ປັບໃໝຕາມມູນຄ່າທີ່ຖືກເສຍຫາຍ, ກໍລະນີມີການກະທຳຜິດຮ້າຍແຮງມີຜົນເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຈະຖືກລົງໂທດຕາມກໍລະນີເປົາ ຫຼື ໜັກ.

ໝວດທີ 7
ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 23. ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຂັ້ນແຂວງແມ່ນຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາຊ້າງຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ເປັນເຈົ້າການ
ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງແຂວງ, ຂອງເມືອງທີ່ມີຊ້າງ ເປັນເສນາທິການໂດຍກົງໃຫ້
ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າເມືອງ ເພື່ອພ້ອມກັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ.

ມາດຕາ 24. ຜົນສັກສິດ

ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ເຈົ້າແຂວງ

ພົງສະຫວັນ ສິດທະວົງ